

Міністерство освіти і науки України

**Державний заклад
«Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»**

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА УПРАВЛІННЯ
ПЕДАГОГІЧНИМ ПРОЦЕСОМ»**

25-27 травня 2017 р.

м. Одеса

ВИВЧЕННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ЛОГІЧНИХ УМІНЬ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Ящук Олена Миколаївна

викладач кафедри теорії початкового навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, м. Умань, Україна

Сучасний темп розвитку науки і техніки, впровадження у виробничі процеси нових технологій, що супроводжуються зростанням обсягу інформації, постійним оновленням запасу знань, висувають гострі вимоги до формування особистості. Людина повинна бути високоінтелектуальною, володіти науковим мисленням, легко сприймати нові знання, бути здатною до систематичної самоосвіти і саморозвитку [1]. Ця здатність потребує високого розвитку логічного, інтелектуального, творчого мислення, розвиток інтелектуальних здібностей та логічних умінь [3]. І починати розвиток логічного мислення та формування логічних умінь потрібно з перших років навчання особистості. На жаль, сьогодні не кожен учитель початкової школи може сприяти формуванню логічних умінь молодших школярів. Отже, одним із завдань вищої школи є підготовка вчителя, здатного логічно мислити та створювати сприятливі умови для формування логічних умінь учнів [3].

Сучасний стан підготовки майбутніх учителів у вищих навчальних закладах, підходи до модернізації цієї підготовки висвітлені у працях О. Абдуліної, А. Алексюка, О. Глузмана, Т. Десятова, М. Євтуха, Н. Кічук, Г. Коберник, О. Коберника, Л. Коваль, О. Комар, Н. Кузьміної, А. Кузьмінського, З. Курлянд, М. Лещенкова, Є. Лодатко, Т. Мамонтової, І. Осадчеко, О. Отич, О. Савченко, М. Фіцули, А. Хуторського та ін.

Необхідність логічної підготовки майбутнього вчителя впливає з вимог, які пред'являються до педагогічної діяльності та яким повинна задовольняти підготовка вчителів у ВНЗ для того, щоб успішно вирішувати завдання, що постають перед ними в процесі навчання і виховання молодших школярів [4]. Насамперед, необхідно

ознайомити вчителів та студентів педагогічних ВНЗ і училищ з основами логічної науки. Вчителі, які знають основи логіки, можуть передати ці знання, вміння та навички правильного, тобто логічного, мислення своїм учням.

Пристаючи до виявлення та визначення змісту логічної підготовки майбутніх учителів початкових класів, ми прагнули з'ясувати в чому саме виражається сутність логічної підготовки. Сутність логічної підготовки полягає в тому, що вона, як і процес навчання, впливає із загального ходу процесу пізнання і ґрунтується на його загальних закономірностях. Крім того, необхідно зазначити, що процес логічної підготовки націлений на зміну змісту професійної підготовки майбутнього вчителя. А саме, знання, вміння та навички, необхідні для формування логічних умінь у молодших школярів, засвоюються студентами, стають їх особистим надбанням з метою подальшого застосування в самостійній педагогічній діяльності.

Щоб скласти уявлення про підготовку майбутніх учителів до формування логічних знань, умінь, навичок молодших школярів у практиці роботи ВНЗ, було проведено навчальне соціологічне дослідження на тему «Підготовка майбутніх учителів до формування логічних знань, умінь, навичок у молодших школярів».

Об'єктом дослідження стало формування логічних знань, умінь і навичок у студентів, предметом – ступінь впливу викладачів університету на цей процес.

Рівень готовності студентів до формування логічних умінь учнів був проаналізований як сукупність якісних і кількісних показників, отриманих в результаті використання методів педагогічного дослідження. Ми виходили з того, що якісні оцінки дозволяють виділити об'єкт вивчення з інших об'єктів, виявити стан компонентів системи, встановити деякі загальні критерії та показники, що характеризують об'єкт. Якісні оцінки дозволяли встановити причини, що роблять вплив на ті чи інші показники навчання, визначити істотне і неістотне в досліджуваному об'єкті [2].

Зважаючи на вище сказане, ми визнали можливим віднести до якісних характеристик, що відображає рівні знань, такі показники: повнота, усвідомленість і міцність.

Ми виділили три рівня сформованості знань: високий, середній, низький.

Перший (високий) рівень характеризується повним володінням змістом навчального матеріалу, його поняттєвого апарату. Студенти, які показали цей рівень готовності, усвідомлено викладають матеріал; знають основні поняття, вони вміють будувати умовиводи; висловлювати та обґрунтовувати свої судження; пов'язувати теорію з практикою; правильно вирішувати педагогічні завдання.

Другий (середній) рівень характеризується знанням і розумінням студентами основних положень навчального матеріалу; вони грамотно викладають матеріал. Але зміст і форма відповіді має окремі неточності. Студенти допускають неточності у формулюванні сутності понять; не вміють достатньо обґрунтовувати свої судження; допускають помилки в застосуванні знань для вирішення педагогічних завдань.

Для третього (низького) рівня типово незнання основного змісту матеріалу, відтворення лише його частини. Знання студентів розрізнені, безсистемні. Вони не можуть виділити головне і другорядне в навчальному матеріалі; допускають помилки у визначенні понять. Матеріал викладається невпевнено; не можуть застосовувати знання для вирішення педагогічних завдань.

Отже, для визначення ефективності процесу підготовки майбутніх учителів до формування логічних умінь молодших школярів ми обрали наступні критерії: рівень теоретичної готовності, що включає характеристику знань; рівень практичної готовності – сформованості умінь, навичок, необхідних для здійснення діяльності даного виду; рівень психологічної готовності – характеристика мотивів діяльності учнів у процесі підготовки, мислення, інтересу до даного виду діяльності.

Провівши аналіз результатів дослідження, можна зробити ряд висновків:

1. Більшість студентів знаходяться на середньому рівні готовності до формування логічних умінь молодших школярів, що недостатньо для якісного здійснення даної діяльності в практиці шкільної освіти.

2. Ставлення до даної діяльності в основному нейтральне, прагнення здійснювати на практиці слабке, але при цьому важливість і значимість даної діяльності більшістю студентів усвідомлюється.

3. Низька ступінь задоволеності логічною підготовкою у ВНЗ. Виявлено прагнення студентів більш ґрунтовно готуватися до даної діяльності і залежність рівня готовності студентів до формування логічних умінь школярів від організації освітнього процесу у ВНЗ.

4. Визначення та облік рівня готовності майбутніх учителів початкової школи до формування логічних умінь у молодших школярів дозволив підвищити ефективність логічної підготовки, своєчасно коригувати її, враховуючи індивідуальні особливості студентів на різних етапах підготовки.

Список використаних джерел

1. Жамардій В. О. Аналіз підходів до визначення сутності умінь і навичок у навчально-тренувальній діяльності студентів / В. О. Жамардій // Науковий вісник Донбасу.– 2013. – №1. – С. 104-113

2. Кузь В. Г. Організація педагогічного дослідження : посіб. / Володимир Григорович Кузь. – К. : Знання України, 2006. – 48 с.

3. Юник І. Д. Когнітивні уміння майбутніх фахівців: зміст та структура / І. Д. Юник // Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки : зб. наук. праць. – Бердянськ : БДПУ, 2015. – Вип. 1. – С. 338-343.

4. Ящук О. М. Основні поняття логіко-математичного мислення особистості. / О. М. Ящук // Психолого-педагогічні проблеми сільської школи: збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини / [ред. кол.: Безлюдний О. І. (гол. ред.) та інші]. – Умань : ФОП Жовтий О. О., 2015.- Випуск 53. – 434 с.